

Центральноукраїнський державний педагогічний університет
імені Володимира Винниченка

Кафедра математики та методики її навчання

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Завідувач кафедри

_____ Ю. В. Ботузова

«04» серпня 2022 року



РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
ПІ 1.09. ОСНОВИ МЕНЕДЖМЕНТУ

Рівень вищої освіти: *перший (бакалаврський)*

Галузь знань: **05 Соціальні та поведінкові науки**
(шифр, назва галузі)

Спеціальність: **051 Економіка**
(шифр і назва спеціальності)

Освітня програма **Економічна безпека**
(назва)

Форма навчання **Денна / Заочна**
(денна, заочна,)

Кропивницький 2022 р.

Робоча програма навчальної дисципліни Основи менеджменту

для студентів

Галузь знань **05 Соціальні та поведінкові науки**

Спеціальність **051 Економіка**

Освітньо-професійна програма **Економічна безпека**

Розробник: **доктор економічних наук, професор Панченко Володимир
Анатолійович**

Робочу програму схвалено на засіданні кафедри математики та
методики її навчання

Протокол від «04» серпня 2022 року № 1

Завідувач кафедри  д.пед.н., доцент Ю. В. Ботузова

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, напрям підготовки, освітньо-кваліфікаційний рівень	Характеристика навчальної дисципліни	
		<i>денна форми навчання</i>	<i>заочна форми навчання</i>
Кількість кредитів – 4,0	Галузь знань 05 Соціальні та поведінкові науки Спеціальність <u>051 Економіка</u>	Нормативна	
	Освітньо-професійна програма: Економічна безпека	<i>Рік підготовки</i> 1-й	<i>Рік підготовки</i> 1-й
Індивідуальне науково-дослідне завдання	Ступінь вищої освіти <u>бакалавр</u>	Семестр: <i>1 й</i>	Семестр: <i>1-й</i>
Загальна кількість годин – 120 контактних – 56 години самостійної роботи студента – 64 години	Мова викладання, навчання та оцінювання: <u>українська</u>	Лекції <i>32 годин</i>	Лекції <i>6 годин</i>
		Практичні <i>24 годин</i>	Практичні <i>4 годин</i>
		Консультацій: <i>годин</i>	Консультацій: <i>годин</i>
		Самостійна робота: <i>64 годин</i>	Самостійна робота: <i>110 годин</i>
		Індивідуальні завдання:	Індивідуальні завдання:
Тижневих годин для денної форми навчання: 4 години		Вид контролю: <i>екзамен</i>	Вид контролю: <i>екзамен</i>

Примітка.

Співвідношення кількості годин аудиторних занять до загальної кількості годин становить:

для денної форми навчання – 0,47

для заочної форми навчання – 0,08

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Метою викладання дисципліни є формування у майбутніх фахівців сучасного управлінського мислення та системи спеціальних знань про сутність і зміст менеджменту як філософії підприємницької діяльності в умовах ринкової економіки, розуміння концептуальних основ системного управління організаціями; набуття умінь аналізу внутрішнього та зовнішнього середовища, прийняття адекватних управлінських рішень.

Завданнями вивчення навчальної дисципліни є:

- вивчення сутності основних понять і категорій менеджменту та управління;
- ознайомлення студентів із загальними принципами управління;
- вивчення системи методів управління;
- ознайомлення зі змістом процесів та технологіями управління;
- вивчення загальних та конкретних функцій менеджменту;

В результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен:

знати: місце менеджменту в структурі управління та функціонування підприємства; принципи і функції менеджменту; види та характеристики організацій; методи менеджменту; види та характеристика організацій; методи менеджменту; методи прийняття управлінських рішень; управління трудовими колективами; управління організацією.

вміти: обґрунтовувати стратегію та цілі організації; аналізувати зовнішнє та внутрішнє середовище підприємства; формувати структуру управління виробництвом; обґрунтовувати ресурси діяльності підприємства; здійснювати мотивацію і контроль управлінських рішень; застосовувати методи менеджменту; налагоджувати комунікації в менеджменті.

Міждисциплінарні зв'язки: «Вступ до фаху», «Економічна інформатика», «Макро та мікроекономіка», та є базою для вивчення таких дисциплін, як: «Основи підприємництва та культура бізнесу» «Економіка підприємства», «Стратегія підприємства».

Програмні компетентності відповідно до освітньо-професійної програми підготовки бакалаврів

Інтегральна компетентність

Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми в економічній сфері, які характеризуються комплексністю та невизначеністю умов, що передбачає застосування теорій та методів економічної науки

Загальні компетентності (ЗК)

- **ЗК9.** Здатність до адаптації та дій в новій ситуації;
- **ЗК10.** Здатність бути критичним і самокритичним;
- **ЗК11.** Здатність приймати обґрунтовані рішення;
- **ЗК12.** Навички міжособистісної взаємодії.

Фахові компетентності спеціальності (ФК)

- **ФК8.** Здатність аналізувати та розв'язувати завдання у сфері економічних та соціально-трудоуних відносин;

Нормативний зміст підготовки здобувачів вищої освіти, сформульований у термінах результатів навчання

ПРН5. Застосовувати аналітичний та методичний інструментарій для обґрунтування пропозицій та прийняття управлінських рішень різними економічними агентами (індивідуумами, домогосподарствами, підприємствами та органами державної влади);

ПРН14. Визначати та планувати можливості особистого професійного розвитку;

ПРН15. Демонструвати базові навички креативного та критичного мислення у дослідженнях та професійному спілкуванні;

ПРН22. Демонструвати гнучкість та адаптивність у нових ситуаціях, у роботі із новими об'єктами, та у невизначених умовах;

ПРН23. Показувати навички самостійної роботи, демонструвати критичне, креативне, самокритичне мислення.

3. Програма навчальної дисципліни

Змістовний модуль 1.

Теоретичні основи визначення менеджменту як науки

Тема 1.1. Менеджмент – сутність і основні категорії.

Вивчення менеджменту. Розуміння загального поняття управління. Вивчення мети, розуміння суб'єкту управління, управлінські відношення, критерії. Характеристика суб'єкту та об'єкту управління. Взаємозв'язок курсу з іншими дисциплінами.

Менеджмент як специфічна сфера людської діяльності. Система відносин в організації, як предмет вивчення менеджменту. Менеджмент, як система наукових знань. Менеджмент, як мистецтво управління. Тенденції менеджменту в ХХІ ст.

Тема 1.2. Закони, закономірності і принципи менеджменту.

Закони і принципи менеджменту. Система управління. Закони управління. Розуміння принципу управління. Еволюція загальних принципів управління. Значення принципу для менеджменту. Характеристика принципів управління. Класифікація принципів менеджменту. Взаємозв'язок між принципами менеджменту. Характеристика інтегрованих підходів до управління: процесний підхід; системний підхід; ситуаційний підхід.

Тема 1.3. Історія розвитку теорії і практики менеджменту.

Розвиток та сучасний стан теорії управління. Історія розвитку менеджменту. Існуючі парадигми менеджменту. Класичні та неокласичні теорії менеджменту. Особливості формування сучасної моделі менеджменту в Україні.

Характеристика підходів до управління на основі виділення шкіл управління. Характеристика системного, ситуаційного та процесного підходу в управлінні. Характеристика сучасних підходів, що використовуються в менеджменті. Особливості комплексного підходу. Функціональний, маркетинговий, нормативний, поведінський та ін. підходи, що використовуються в менеджменті. Школи менеджменту, що сформувались на Україні.

Методи досліджень: діалектичний, конкретно-історичний, системний підхід; моделювання: вербальне, фізичне, аналогове, математичне; науковий, експертний, соціологічні методи: анкетування, інтерв'ювання, тестування. Передумови виникнення науки управління.

Тема 1.4. Особливості процесу управління: сучасні тенденції.

Сутність і роль процесу управління. Управління як сукупність взаємопов'язаних функцій, методів, управлінських рішень та інших категорій менеджменту. Мета управлінського процесу, його учасники, предмет, засоби здійснення. Управлінський цикл. Управлінські процедури: ціле визначення,

інформаційне забезпечення, аналітична діяльність, вибір варіанта дій, реалізація рішення, зворотний зв'язок. Особливості управління: безперервність, нерівномірність, циклічність, послідовність, надійність. Зміст процесу управління. Постійні і періодичні процеси. Управлінські операції. Особливості процесу управління.

Змістовний модуль 2.

Функціональні особливості технології менеджменту

Тема 2.1. Функції і технологія менеджменту.

Функції менеджменту, як види управлінської діяльності. Особливості формування функцій менеджменту. Поняття функцій менеджменту. Функції менеджменту як види управлінської діяльності. Особливості формування функцій менеджменту. Класифікація і характеристика функцій менеджменту. Загальні (основні), конкретні (спеціальні) функції менеджменту. Динамічний взаємозв'язок конкретний і загальних функцій. Механізм реалізації конкретних функцій менеджменту на засадах використання загальних.

Тема 2.2. Планування як загальна функція менеджменту.

Сутність і зміст планування як функції менеджменту, його види та їхній взаємозв'язок. Основні елементи системи планування. Етапи процесу планування. Політика, правила процедури. Види планування та їхній взаємозв'язок (стратегічне, тактичне, поточне планування). Бізнес-планування.

Тема 2.3. Організування як загальна функція менеджменту.

Організація як загальна функція менеджменту. Сутність функції організації та її місце в системі управління. Поняття та складові організаційної діяльності. Сутність організації управлінської праці та організації фізичної праці. Структура функції організації: організація процесу делегування повноважень, організація роботи робочої групи, організація процесу прийняття управлінського рішення, самоорганізація труда менеджера.

Суть управлінського рішення. Класифікація рішень. Вимоги до управлінських рішень. Етапи прийняття раціональних рішень. Методи обґрунтування та моделі прийняття управлінських рішень. Фактори, що впливають на прийняття рішень.

Повноваження, обов'язки, відповідальність. Процес делегування повноважень і відповідальності. Типи повноважень: лінійні, функціональні. Вертикальна та горизонтальна структуризація управління. Адміністративний апарат. Повноваження, обов'язки, відповідальність. Процес делегування повноважень і відповідальності. Типи повноважень: лінійні, функціональні. Вертикальна та горизонтальна структуризація управління. Скалярний процес. Вертикальна координація: прямий контроль, стандартизація. Горизонтальна координація: взаємні комунікації, тимчасові робочі групи, комісії. Департаменталізація. Взаємодія структур організації.

Тема 2.4. Мотивування як загальна функція менеджменту.

Функція мотивування в менеджменті. Принципи функції мотивування. Стимулювання праці: цілі, принципи, види, форми. Поняття мотивування. Еволюція поглядів на мотивацію. Принципи врахування інтересів у мотивації. Взаємозв'язок потреб, спонукань, цілей і винагород працівника в процесі мотивування. Модель мотивації через потреби. Основні поняття теорії мотивації. Значення людського фактора в управлінні організацією. Психологічні та фізіологічні особливості працівника.

Теорії і моделі процесів мотивування: змістовний і процесний підходи. Змістовні теорії мотивації – теорія А. Маслоу, теорія Д. МакКлелланада, теорія Ф. Герцберга, теорія М.ТуганБарановського. Теорії мотивування процесного підходу: теорія очікувань, теорія справедливості і теорія Портера-Лоулера. Порівняння теорій мотивування. Засоби мотиваційного впливу.

Тема 2.5. Контролювання як загальна функція менеджменту.

Поняття контролювання та його місце в системі управління. Еволюція поглядів на контролювання в управлінській діяльності. Поняття контролю та його місце в системі управління. Принципи, цілі і функції контролю. Види управлінського контролю: попередній, поточний, заключний контроль. Поведінкові аспекти контролю. Ступінь контролю та міра відповідальності за результат. Типи контрольних систем та їх зміст.

Процес контролю. Види контролю за класифікаційними ознаками. Етапи процесу контролю: формування стандартів вимірювання, порівняння фактичного виконання зі стандартами, оцінка та регулювання. Інформаційні потоки в процесі контролю Зворотний зв'язок під час контролю. Характеристики ефективного управлінського контролю.

Тема 2.6. Регулювання як загальна функція менеджменту.

Регулювання як загальна функція менеджменту. Поняття регулювання та його місце в системі управління. Принципи функції регулювання Види регулювання. Етапи процесу регулювання. Характеристика процесів регулювання. Стабілізуюче регулювання. Розпорядницьке регулювання Дисциплінарне регулювання «оперативне регулювання».

4. Структура навчальної дисципліни

Назви змістовних модулів і тем	Кількість годин											
	денна форма						заочна форма					
	усього	у тому числі					усього	у тому числі				
		Лекції	Практичні	Семинари	Консультації	Самостійна робота		Лекції	Практичні	Семинари	Консультації	Самостійна робота
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Змістовний модуль 1.												
Теоретичні основи визначення менеджменту як науки												
Тема 1.1. Менеджмент – сутність і основні категорії.	12	4	2			6	12					12
Тема 1.2. Закони, закономірності і принципи менеджменту	10	4	2			4	10					10
Тема 1.3. Історія розвитку теорії і практики менеджменту	14	4	2			8	14	1				13
Тема 1.4. Особливості процесу управління: сучасні тенденції	16	4	4			8	16	1				15
Разом	52	16	10			26	52	2				50
Змістовний модуль 2.												
Функціональні особливості технології менеджменту												
Тема 2.1. Функції і технологія менеджменту	10	2	2			6	10		1			9
Тема 2.2. Планування як загальна функція менеджменту	8	2	2			4	8	2				6
Тема 2.3. Організування як загальна функція менеджменту	18	4	4			10	18		1			17
Тема 2.4. Мотивування як загальна функція менеджменту	12	4	2			6	12	2				10
Тема 2.5. Контролювання як загальна функція менеджменту	10	2	2			6	10		1			9
Тема 2.6. Регулювання як загальна функція менеджменту	10	2	2			6	10		1			9
Разом	68	16	14			38	68	4	4			60
Всього	120	32	24			64	120	6	4			110

5. Тематичний план для студентів денної форми навчання

№	Назва розділу (модуля), теми (змістові модулі)	Кількість годин					Навчально-метод. Література	Засоби діагностики	
		всього	у тому числі:						
			Л	П	С	пр. інд.			с.р.с
I семестр									
1	Тема 1.1. Менеджмент – сутність і основні категорії.	12	4	2			6	Конспекти лекцій 1, 2 Практичне заняття 1 Завдання для самостійної роботи студентів 1. Тести з теми 1 Література: 1, 6, 7, 15, 16, 20, 24, 28	Фронтальне опитування, письмове опитування; тестування.
2	Тема 1.2. Закони, закономірності і принципи менеджменту	10	4	2			4	Конспект лекції 3, 4. Практичне заняття 2 Завдання для самостійної роботи студентів 2. Тести з теми 2. Література: 6, 7, 15, 16, 20, 24, 28	Фронтальне опитування; Тестування
3	Тема 1.3. Історія розвитку теорії і практики менеджменту	14	4	2			8	Конспект лекції 5, 6. Практичне заняття 3. Завдання для самостійної роботи студентів 3. Тести з теми 3. Література: 6, 7, 12, 15, 16, 18, 19, 29, 30, 32	Фронтальне опитування; Тестування Письмове опитування
4	Тема 1.4. Особливості процесу управління: сучасні тенденції	16	4	4			8	Конспект лекції 7, 8. Практичне заняття 4, 5. Завдання для самостійної роботи студентів 4. Тести з теми 4. Завдання контрольної роботи Література: 1, 4, 6, 7, 9, 10, 12, 13, 15, 18, 34, 36	Фронтальне опитування; Тестування Контрольна робота
5	Тема 2.1. Функції і технологія менеджменту	10	2	2			6	Конспект лекції 9. Практичне заняття 6 Завдання для самостійної роботи студентів 5. Тести з теми 5. Література: 6, 7, 10, 12, 15, 17, 19, 20	Фронтальне опитування; Тестування

6	Тема 2.2. Планування як загальна функція менеджмент	8	2	2			4	Конспект лекції 10, Практичне заняття 7. Завдання для самостійної роботи студентів 6. Тести з теми 6. Література: 6, 7, 10, 12, 15, 17, 19, 20	Фронтальне опитування; Тестування
7	Тема 2.3. Організування як загальна функція менеджменту	18	4	4			10	Конспект лекції 11, 12. Практичне заняття 8, 9. Завдання для самостійної роботи студентів 7. Тести з теми 7. Література: 6, 7, 10, 12, 15, 17, 19, 20, 31, 37	Фронтальне опитування; Тестування
8	Тема 2.4. Мотивування як загальна функція менеджменту	12	4	2			6	Конспект лекції 13, 14 Практичне заняття 10. Завдання для самостійної роботи студентів 8. Тести з теми 8. Література: 1, 2, 3, 5, 7, 18, 20, 22, 23, 25, 27, 32, 34	Фронтальне опитування; Письмове опитування Тестування
9	Тема 2.5. Контролювання як загальна функція менеджменту	10	2	2			6	Конспект лекції 15 Практичне заняття 11. Завдання для самостійної роботи студентів 9. Тести з теми 9. Література: 3, 4, 6, 7, 10, 12, 15, 17, 19, 20, 31, 35	Фронтальне опитування; Тестування
10	Тема 2.6. Регулювання як загальна функція менеджменту	10	2	2			6	Конспект лекції 16 Практичне заняття 12. Завдання для самостійної роботи студентів 10. Завдання контрольної роботи Тести з теми 10. Література: 6, 7, 10, 12, 15, 17, 19, 20	Фронтальне опитування; Контрольна робота Тестування
	Разом	120	32	24			64		

6. Теми лекційних занять для денної форми навчання

№ з/п	№ заняття	Назва розділу Тема лекції	Кількість годин
1.	1.	Тема 1.1. Менеджмент – сутність і основні категорії. Тема лекції: <i>Суть, роль та методологічні основи менеджменту</i> План 1. Предмет, об'єкт і суб'єкт менеджменту. 2. Розуміння загального поняття управління. 3. Взаємозв'язок курсу з іншими дисциплінами.	4 2
2.	2.	Тема лекції: <i>Менеджмент як сфера людської діяльності</i> План 1. Менеджмент як сфера людської діяльності. 2. Менеджмент, як система наукових знань. 3. Менеджмент, як мистецтво управління.	 2
3.	4.	Тема 1.2. Закони, закономірності і принципи менеджменту Тема лекції: <i>Закони менеджменту</i> План 1. Система управління. 2. Закони управління в менеджменті.	4 2
4.	5.	Тема лекції: <i>Принципи менеджменту</i> План 1. Розуміння принципу управління. 2. Еволюція загальних принципів управління. 3. Класифікація принципів менеджменту. Взаємозв'язок між принципами менеджменту.	 2
5.	7.	Тема 1.3. Історія розвитку теорії і практики менеджмент Тема лекції: <i>Розвиток та сучасний стан управління</i> План 1. Передумови виникнення науки управління. 2. Історія розвитку менеджменту. 3. Класичні та неокласичні теорії менеджменту.	4 2
6.	8.	Тема лекції: <i>Характеристика підходів управління та методи досліджень в менеджменті</i> План 1. Характеристика основних підходів до управління 2. Методи досліджень: діалектичний, конкретно-історичний, системний підхід; моделювання: вербальне, фізичне, аналогове, математичне; науковий, експертний, соціологічні методи: анкетування, інтерв'ювання, тестування.	 2
7.	10.	Тема 1.4. Особливості процесу управління: сучасні тенденції Тема лекції: <i>Управління як функція менеджменту</i> План 1. Сутність і роль процесу управління. 2. Мета управлінського процесу. Управлінський цикл. 3. Особливості управління.	4 2
8.	11.	Тема лекції: <i>Зміст процесу управління</i> План 1. Постійні і періодичні процеси в управлінні. 2. Управлінські операції	 2

		3. Особливості процесу управління.	
9.	14	Тема 2.1. Функції і технологія менеджменту Тема лекції: <i>Функції менеджменту, як види управлінської діяльності</i> План 1. Поняття функцій менеджменту. 2. Особливості формування функцій менеджменту. 3. Функції менеджменту як види управлінської діяльності. Класифікація і характеристика функцій менеджменту.	2
10.	16	Тема 2.2. Планування як загальна функція менеджменту Тема лекції: <i>Планування як загальна функція менеджменту</i> План 1. Сутність і зміст планування як функції менеджменту, його види та їхній взаємозв'язок. 2. Основні елементи системи планування. 3. Етапи процесу планування. 4. Види планування та їхній взаємозв'язок.	2
11.	18	Тема 2.3. Організування як загальна функція менеджменту Тема лекції: <i>Організація як загальна функція менеджменту.</i> План 1. Сутність функції організації та її місце в системі управління. Поняття та складові організаційної діяльності. 2. Сутність організації управлінської праці та організації фізичної праці. 3. Структура функції організації.	4 2
12.	19	Тема лекції: <i>Управлінські рішення</i> План 1. Суть управлінського рішення їх класифікація. 2. Етапи прийняття раціональних рішень. 3. Методи обґрунтування та моделі прийняття управлінських рішень. 4. Повноваження, обов'язки, відповідальність.	2
13.	22	Тема 2.4. Мотивування як загальна функція менеджменту Тема лекції: <i>Функція мотивування в менеджменті.</i> План 1. Принципи функції мотивування. Поняття мотивування. 2. Стимулювання праці: цілі, принципи, види, форми. 3. Еволюція поглядів на мотивацію. 4. Взаємозв'язок потреб, спонукань, цілей і винагород працівника в процесі мотивування.	4 2
14.	23	Тема лекції: <i>Теорії і моделі процесів мотивування</i> План 1. Теорії і моделі процесів мотивування: змістовний і процесний підходи. 2. Порівняння теорій мотивування. 3. Засоби мотиваційного впливу.	2
15.	25	Тема 2.5. Контролювання як загальна функція менеджменту План лекції: <i>Контролювання як загальна функція менеджменту</i>	2

		<p style="text-align: center;">План</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Поняття контролювання та його місце в системі управління. Еволюція поглядів на контролювання в управлінській діяльності. 2. Принципи, цілі і функції контролю. 3. Види управлінського контролю: попередній, поточний, заключний контроль. 4. Етапи процесу контролю 	
16.	27	<p>Тема 2.6. Регулювання як загальна функція менеджменту Тема лекції: <i>Регулювання як загальна функція менеджменту</i></p> <p style="text-align: center;">План</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Поняття регулювання та його місце в системі управління. Принципи функції регулювання 2. Види регулювання. 3. Етапи процесу регулювання. 4. Характеристика процесів регулювання. 	2
		Разом	16

7. Темі лекційних занять для заочної форми навчання

№ з/п	№ заняття	Назва розділу Тема лекції	Кількість годин
1.	1.	<p>Тема 1.3. Історія розвитку теорії і практики менеджмент Тема 1.4. Особливості процесу управління: сучасні тенденції</p> <p style="text-align: center;">План</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Передумови виникнення науки управління. 2. Історія розвитку менеджменту. 3. Характеристика основних підходів до управління 4. Мета управлінського процесу. Управлінський цикл 5. Управлінські операції 	2
2.	2.	<p>Тема 2.2. Планування як загальна функція менеджмент</p> <p style="text-align: center;">План</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Сутність і зміст планування як функції менеджменту, його види та їхній взаємозв'язок. 2. Основні елементи системи планування. 3. Етапи процесу планування. 4. Види планування та їхній взаємозв'язок. 	2
3.	4.	<p>Тема 2.4. Мотивування як загальна функція менеджменту</p> <p style="text-align: center;">План</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Принципи функції мотивування. Поняття мотивування. 2. Стимулювання праці: цілі, принципи, види, форми. 3. Еволюція поглядів на мотивацію. 4. Взаємозв'язок потреб, спонукань, цілей і винагород працівника в процесі мотивування. 5. Теорії і моделі процесів мотивування: змістовний і процесний підходи. 6. Порівняння теорій мотивування. Засоби мотиваційного впливу. 	2
		Разом	6

8. Теми семінарських занять денної форми навчання (непередбачено навчальним планом)

№ з/п	№ заняття	Назва теми	Кількість годин
		Разом	

9. Теми практичних занять денна форма навчання

№ з/п	№ заняття	Назва теми	Кількість годин
1	3	Тема 1.1. Менеджмент – сутність і основні категорії. Тема практичного заняття: <i>Суть і зміст менеджменту</i>	2
2	6	Тема 1.2. Закони, закономірності і принципи менеджменту Тема практичного заняття: <i>Зміст та класифікація законів та закономірностей менеджменту</i>	2
3	9	Тема 1.3. Історія розвитку теорії і практики менеджмент Тема практичного заняття: <i>Еволюційні етапи розвитку менеджменту</i>	2
4	12	Тема 1.4. Особливості процесу управління: сучасні тенденції Тема практичного заняття: <i>Технології сучасного менеджменту</i>	4 2
5	13	Тема практичного заняття: <i>Управлінські процеси</i>	2
6	15	Тема 2.1. Функції і технологія менеджменту Тема практичного заняття : <i>Технологія сучасного менеджменту</i>	2
7	17	Тема 2.2. Планування як загальна функція менеджмент Тема практичного заняття: <i>Управлінське планування</i>	2
8	20	Тема 2.3. Організування як загальна функція менеджменту Тема практичного заняття: <i>Розробка системи цілей організації</i>	4 2
9	21	Тема практичного заняття: <i>Розроблення та прийняття управлінських рішень. Подолання комунікаційних перешкод</i>	2
10	24	Тема 2.4. Мотивування як загальна функція менеджменту Тема практичного заняття: <i>Вивчення потреб людини та мотивів її діяльності</i>	2
11	26	Тема 2.5. Контролювання як загальна функція менеджменту Тема практичного заняття: <i>Процес здійснення управлінського контролю</i>	2
12	28	Тема 2.6. Регулювання як загальна функція менеджменту Тема практичного заняття: <i>Функції координації та регулювання</i>	2
		Разом	24

10. Теми практичних занять заочна форма навчання

№ з/п	№ заняття	Назва теми	Кількість годин
1	3	Тема 2.1. Функції і технологія менеджменту Тема практичного заняття : <i>Технологія сучасного менеджменту</i>	1
		Тема 2.3. Організування як загальна функція менеджменту Тема практичного заняття: <i>Розробка системи цілей організації</i>	1
2	5	Тема 2.5. Контролювання як загальна функція менеджменту Тема практичного заняття: <i>Процес здійснення управлінського контролю</i>	1
		Тема 2.6. Регулювання як загальна функція менеджменту Тема практичного заняття: <i>Функції координації та регулювання</i>	1
		Разом	4

11. Самостійна робота для денної форми навчання

№ з/п	Назва теми	Короткий зміст	Кількість годин
1	Тема 1.1. Менеджмент – сутність і основні категорії.	Розуміння загального поняття управління. Вивчення мети, розуміння суб'єкту управління, управлінські відношення, критерії. Характеристика суб'єкту та об'єкту управління. Система відносин в організації, як предмет вивчення менеджменту. Тенденції менеджменту в ХХІ ст.	6
2	Тема 1.2. Закони, закономірності і принципи менеджменту	Значення принципу для менеджменту. Характеристика принципів управління. Характеристика інтегрованих підходів до управління: процесний підхід; системний підхід; ситуаційний підхід.	4
3	Тема 1.3. Історія розвитку теорії і практики менеджмент	Існуючі парадигми менеджменту. Особливості формування сучасної моделі менеджменту в Україні. Характеристика сучасних підходів, що використовуються в менеджменті. Особливості комплексного підходу. Функціональний, маркетинговий, нормативний, поведінський та ін. підходи, що використовуються в менеджменті. Школи менеджменту, що сформувались на Україні.	8
4	Тема 1.4. Особливості процесу управління: сучасні тенденції	Управлінські процедури: ціле визначення, інформаційне забезпечення, аналітична діяльність, вибір варіанта дій, реалізація рішення, зворотний зв'язок.	8
5	Тема 2.1. Функції і технологія менеджменту	Динамічний взаємозв'язок конкретний і загальних функцій. Механізм реалізації конкретних функцій менеджменту на засадах	6

		використання загальних.	
6	Тема 2.2. Планування як загальна функція менеджменту	Бізнес-планування. Політика, правила процедури планування.	4
7	Тема 2.3. Організування як загальна функція менеджменту	Вимоги до управлінських рішень. Фактори, що впливають на прийняття рішень. Процес делегування повноважень і відповідальності. Типи повноважень: лінійні, функціональні. Вертикальна та горизонтальна структуризація управління. Адміністративний апарат. Повноваження, обов'язки, відповідальність. Типи повноважень: лінійні, функціональні. Вертикальна та горизонтальна структуризація управління. Скалярний процес. Вертикальна координація: прямий контроль, стандартизація. Горизонтальна координація: взаємні комунікації, тимчасові робочі групи, комісії. Департаменталізація. Взаємодія структур організації.	10
8	Тема 2.4. Мотивування як загальна функція менеджменту	Принципи врахування інтересів у мотивації. Модель мотивації через потреби. Основні поняття теорії мотивації. Значення людського фактора в управлінні організацією. Психологічні та фізіологічні особливості працівника.	6
9	Тема 2.5. Контролювання як загальна функція менеджменту	Поведінкові аспекти контролю. Ступінь контролю та міра відповідальності за результат. Типи контрольних систем та їх зміст. Процес контролю. Види контролю за класифікаційними ознаками. Інформаційні потоки в процесі контролю Зворотний зв'язок під час контролю. Характеристики ефективного управлінського контролю.	6
10	Тема 2.6. Регулювання як загальна функція менеджменту	Стабілізуюче регулювання. Розпорядниче регулювання Дисциплінарне регулювання «оперативне регулювання»	6
	Разом		64

12. Самостійна робота для денної форми навчання

№ з/п	Назва теми	Короткий зміст	Кількість годин
1	Тема 1.1. Менеджмент – сутність і основні категорії.	Розуміння загального поняття управління. Предмет, об'єкт і суб'єкт менеджменту. Розуміння загального поняття управління. Взаємозв'язок курсу з іншими дисциплінами Вивчення мети, розуміння суб'єкту	12

		<p>управління, управлінські відношення, критерії. Характеристика суб'єкту та об'єкту управління.</p> <p>Менеджмент як сфера людської діяльності.</p> <p>Менеджмент, як система наукових знань.</p> <p>Менеджмент, як мистецтво управління</p> <p>Система відносин в організації, як предмет вивчення менеджменту. Тенденції менеджменту в ХХІ ст.</p>	
2	Тема 1.2. Закони, закономірності і принципи менеджменту	<p>Значення принципу для менеджменту.</p> <p>Система управління.</p> <p>Закони управління в менеджменті</p> <p>Характеристика принципів управління.</p> <p>Характеристика інтегрованих підходів до управління: процесний підхід; системний підхід; ситуаційний підхід.</p> <p>Класифікація принципів менеджменту.</p> <p>Взаємозв'язок між принципами менеджменту</p>	10
3	Тема 1.3. Історія розвитку теорії і практики менеджмент	<p>Існуючі парадигми менеджменту.</p> <p>Особливості формування сучасної моделі менеджменту в Україні.</p> <p>Характеристика сучасних підходів, що використовуються в менеджменті.</p> <p>Особливості комплексного підходу.</p> <p>Функціональний, маркетинговий, нормативний, поведінський та ін. підходи, що використовуються в менеджменті. Школи менеджменту, що сформувались на Україні.</p>	13
4	Тема 1.4. Особливості процесу управління: сучасні тенденції	<p>Сутність і роль процесу управління.</p> <p>Мета управлінського процесу. Управлінський цикл. Особливості управління</p> <p>Управлінські процедури: ціле визначення, інформаційне забезпечення, аналітична діяльність, вибір варіанта дій, реалізація рішення, зворотний зв'язок. Постійні і періодичні процеси в управлінні. Управлінські операції.</p>	15
5	Тема 2.1. Функції і технологія менеджменту	<p>Поняття функцій менеджменту. Особливості формування функцій менеджменту. Функції менеджменту як види управлінської діяльності. Класифікація і характеристика функцій менеджменту. Динамічний взаємозв'язок конкретний і загальних функцій. Механізм реалізації конкретних функцій менеджменту на засадах використання загальних.</p>	9
6	Тема 2.2. Планування як загальна функція менеджмент	<p>Основні елементи системи планування. Етапи процесу планування.</p> <p>Види планування та їхній взаємозв'язок Бізнес-планування.</p> <p>Політика, правила процедури планування.</p>	6
7	Тема 2.3. Організування	<p>Вимоги до управлінських рішень. Фактори,</p>	17

	як загальна функція менеджменту	що впливають на прийняття рішень. Процес делегування повноважень і відповідальності. Типи повноважень: лінійні, функціональні. Вертикальна та горизонтальна структуризація управління. Адміністративний апарат. Повноваження, обов'язки, відповідальність. Типи повноважень: лінійні, функціональні. Вертикальна та горизонтальна структуризація управління. Скалярний процес. Вертикальна координація: прямий контроль, стандартизація. Горизонтальна координація: взаємні комунікації, тимчасові робочі групи, комісії. Департаменталізація. Взаємодія структур організації.	
8	Тема 2.4. Мотивування як загальна функція менеджменту	Принципи врахування інтересів у мотивації. Модель мотивації через потреби. Основні поняття теорії мотивації. Значення людського фактора в управлінні організацією. Психологічні та фізіологічні особливості працівника.	10
9	Тема 2.5. Контролювання як загальна функція менеджменту	Поведінкові аспекти контролю. Ступінь контролю та міра відповідальності за результат. Типи контрольних систем та їх зміст. Процес контролю. Види контролю за класифікаційними ознаками. Інформаційні потоки в процесі контролю Зворотний зв'язок під час контролю. Характеристики ефективного управлінського контролю.	9
10	Тема 2.6. Регулювання як загальна функція менеджменту	Поняття регулювання та його місце в системі управління. Принципи функції регулювання Види регулювання. Етапи процесу регулювання. Характеристика процесів регулювання Стабілізуюче регулювання. Розпорядницьке регулювання Дисциплінарне регулювання «оперативне регулювання»	9
	Разом		110

13. Індивідуальні завдання

Підготовка доповідей, есе, рефератів презентацій за темами:

1. Вимоги до менеджменту у сучасній Україні.
2. Оперативне реагування на зміни в зовнішньому середовищі як необхідна умова успішної діяльності організації.
3. Сучасні теорії мотивації.
4. Стиль керівництва і ступінь відповідальності сучасного керівника.

5. Основні напрямки раціональної організації праці менеджера. Вимоги до організації робочого місця менеджера.
6. Управлінська культура. Основні елементи культури управлінської праці.
7. Конфлікт та його типи. Причини виникнення конфліктів у трудових організаціях.
8. Методи вирішення конфліктів. Організаційні способи подолання конфліктів.
9. Поняття стресу, його причини.
10. Порівняльна характеристика підготовки менеджерів в США, Західній Європі та Японії.
11. Портрет сучасного менеджера XXI століття.
12. Основні риси західноєвропейської системи менеджменту.
13. Роль стратегічного планування в умовах переходу до ринкової економіки. Аналіз конкуренції за М.Портером.
14. Аналіз стратегій провідних корпорацій світу.
15. Вибір організаційної структури управління підприємством і їх порівняльна характеристика.
16. Ситуативна теорія організаційних структур управління.
17. Ефективна мотивація персоналу в умовах ринкової економіки.
18. Сучасні системи контролю. Інформаційне забезпечення контролю в організації.
19. Застосування неформальних каналів для підвищення ефективності комунікаційного процесу.
20. Роль інформаційних систем в забезпеченні функціонування підприємств.
21. Фактори, що впливають на процес прийняття і реалізації управлінських рішень.
22. Методи та моделі розробки управлінських рішень в умовах невизначеності і ризику.
23. Психологічні аспекти проблеми лідерства.
24. Етика і сучасне управління. Шляхи підвищення показників етичності поведінки.
25. Застосування імітаційного моделювання для розробки обґрунтованих управлінських рішень.
26. Бізнес-план як засіб реалізації стратегії фірми.
27. Підвищення ефективності використання персоналу в умовах ринкової економіки.
28. Система методів управління, їх сутність та механізми реалізації.
29. Делегування повноважень.
30. Економічні методи управління персоналом організації.

Індивідуальне завдання – є однією з основних і ефективних форм самостійної роботи студентів та полягає у поглибленні й закріпленні

теоретичних знань, отриманих студентом в процесі вивчення дисципліни «**Основи менеджменту**».

В процесі виконання індивідуального завдання студент повинен отримати навички самостійного опрацювання різноманітних сучасних інформаційних джерел: наукова та періодична література, законодавчо-нормативна база з досліджуваної проблеми.

14. Методи навчання

- словесні (пояснення, лекція, інструктаж, консультація);
- наочні (ілюстрація, схема, мультимедійні файли);
- практичні (бесіда відтворювальна та евристична, моделювання ситуацій оцінювання управлінської діяльності, самостійна робота на занятті та поза аудиторна).

15. Методи контролю

Методи контролю і самоконтролю за ефективністю навчально-пізнавальної діяльності:

- Експрес – опитування на лекціях;
- Опитування на заняттях (письмове, усне, групове й індивідуальне);
- Контрольні роботи;
- Тестові методи перевірки знань.

Технологія застосування різних методів контролю знань студентів з дисципліни «Основи менеджменту» передбачає проведення попереднього, поточного контролю успішності навчання, проміжного контролю і підсумкового контролю студентів.

Оцінка якості засвоєння навчальної дисципліни «Основи менеджменту» здобувачами вищої освіти включає поточний контроль успішності, проміжний контроль, підсумковий контроль.

Підсумковий контроль: *екзамен*.

Поточний контроль: *опитування, співбесіди, тестування, доповіді, рішення ситуаційних задач, контрольні роботи*.

Попередній контроль знань здобувачів

Попередній контроль являє собою діагностику вхідного рівня знань студентів, який дає змогу визначити наявний рівень знань здобувачів на початку вивчення дисципліни чи на початку вивчення конкретної теми. Формою попереднього контролю є вхідний контроль знань. Він проводиться на 1-му семінарському занятті з метою оцінки залишкових знань здобувачів вищої освіти. Вхідний контроль знань проводиться у формі письмової роботи з визначення певних понять, категорій чи економічних явищ протягом 10 хвилин на початку заняття.

Вартість вхідного контролю знань здобувачів зараховується до оцінки за семінарське заняття.

Поточний контроль знань здобувачів

Поточний контроль знань є органічною частиною всього навчального процесу і слугує засобом виявлення ступеня сприйняття (засвоєння) навчального матеріалу з дисципліни «Основи менеджменту». Оцінювання знань здобувачів на основі даних поточного контролю знань відбувається:

1) за допомогою контролю активності роботи здобувачів протягом семестру над вивченням програмного матеріалу дисципліни «Основи менеджменту», включаючи відповіді на практичних заняттях, написання та захист реферату, участь у науковій роботі факультету та написання наукової роботи, підготовка доповідей, повідомлень та аналітичних матеріалів з курсу «Основи менеджменту» тощо;

2) через виконання завдань для самостійної роботи, включаючи ведення конспекту лекцій, ведення конспекту для підготовки до практичних занять, ведення словника термінів з основ менеджменту тощо;

3) через виконання контрольних робіт.

Поточний контроль на практичних заняттях проводиться з метою виявлення готовності здобувачів до занять у таких формах:

- вибіркового усного опитування перед початком занять;
- фронтального стандартизованого усного опитування здобувачів за основними питаннями заняття;
- фронтальної перевірки виконання домашніх завдань; виклику до дошки окремих здобувачів для самостійного розв'язування практичних завдань чи ситуацій;
- експрес-опитування, що являє собою або суцільне опитування всіх присутніх здобувачів групи, або вибіркове опитування частини здобувачів групи. При експрес-опитуванні кожен здобувач має право відповісти лише один раз;
- тестування;
- реферативних повідомлень та їх обговорень;
- інше.

В ході вивчення дисципліни здобувач має право підготувати і захистити один реферат на обрану ним особисто тему. Реферат оцінюватиметься за 5 бальною шкалою і буде входити до підсумкової рейтингової оцінки за аудиторну роботу.

Самостійна робота здобувачів передбачає цілеспрямований пошук ефективних способів вивчення дисципліни «Основи менеджменту», свідоме ставлення та послідовність в роботі, вміння використовувати наявну літературу і нормативну базу, планувати власну роботу. Самостійна робота передбачає виконання письмових завдань до кожної теми в окремому зошиті, які перевіряються викладачем.

Проміжний контроль з дисципліни «Основи менеджменту» у відповідності до навчальної програми передбачає проведення тематичних контрольних робіт. Для написання тематичної контрольної роботи здобувачів надається не більше 30 хвилин. Кількість варіантів контрольних робіт становить 5.

При виконанні контрольних робіт оцінці підлягають теоретичні знання та практичні навички, яких набули здобувачів після опанування блоку тем.

Підсумковий контроль знань здобувачів з дисципліни «Основи менеджменту» проводиться за результатами рейтингової оцінки за увесь період вивчення даної дисципліни та у формі **екзамену**.

Для розрахунку рейтингової підсумкової оцінки використовується єдина бальна система оцінювання академічної успішності здобувачів з обов'язковим переведенням оцінок до національної шкали та шкали ECTS.

16. Критерії оцінювання

Критеріями оцінки є:

усні відповіді:

- Повнота розкриття питання;
- Логіка викладання, культура мови;
- Емоційність та переконаність;
- Використання основної та додаткової літератури;
- Аналітичні міркування, уміння робити порівняння, висновки;

виконання письмових завдань:

- Повнота розкриття питання;
- Правильність розв'язання ситуаційних та практичних завдань;
- Цілісність, системність, логічність, уміння формулювати висновки;
- Акуратність оформлення письмової роботи.

Максимальний бал за виступ з питань практичного (семінарського) заняття – 5 балів:

5 балів	Студент повністю засвоїв теоретичний матеріал, логічно викладає його, пов'язуючи з вивченим раніше. Бачить між предметні зв'язки, наводить аргументи, робить посилання на потрібну літературу. Обов'язковим є ознайомлення з додатковою літературою, її опрацювання і використання під час розкриття питання. Студент робить висновки, висловлює гіпотези, дискутує.
4 бали	Студент засвоїв теоретичний матеріал, вільно викладає його, наводить приклади, однак є незначні проблеми з усвідомленням системних зв'язків, коментарем теоретичного матеріалу. Не завжди дотримується логіки викладу, припускається незначних помилок чи неточностей.
3 бали	Студент засвоїв матеріал на рівні переказування, відтворює вивчене не завжди логічно, припускається помилок.
2 бали	Студент з незначними помилками переказує матеріал, не завжди вправно ілюструючи його. Під час відповідні потребує допомоги, допускається помилок.

1 бал	Студент фрагментально подає матеріал, допускає значні помилки при відповіді. На рівні побутового економічного мислення пояснює економічні явища і процеси.
-------	--

Розподіл балів:

Поточне тестування та самостійна робота			Сума
Т 1.1 – Т 1.4	Контрольна робота по питанням, винесеним на самостійне вивчення	Індивідуальне завдання	60
20	5		
Т 2.1 – Т 2.6			
25	5		
45	10	5	

Максимальна кількість балів за результатами попереднього, поточного та проміжного контролю студентів становить 60 балів (аудиторна робота), а мінімальна – 30 балів.

Екзамен складається усно за білетами підсумкового контролю, які пропонуються здобувачам. Максимальна кількість балів з підсумкового контролю студентів становить 40 балів.

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90 – 100	A	Відмінно	Зараховано
85 – 89	B	Добре	
75 – 84	C		
65 – 74	D	Задовільно	
60 – 64	E		
35 – 59	FX	Незадовільно з можливістю повторного складання	Не зараховано з можливістю повторного складання
0 – 34	F	Незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	Не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

17. Методичне забезпечення

1. Робоча програма навчальної дисципліни.
2. Методичні матеріали комп'ютерних презентацій лекцій.
3. Методичні рекомендації до самостійної роботи студентів.
4. Перелік теоретичних питань до екзамену.
5. Тестові завдання.
6. Завдання до підсумкового контролю.

18. Питання для підсумкового контролю

1. Предмет, об'єкт і суб'єкт менеджменту.
2. Співвідношення категорій «управління» та «менеджмент».
3. Менеджери та підприємці.
4. Ролі менеджера в організації. Якості менеджера.
5. Рівні та сфери менеджменту.
6. Закони та закономірності менеджменту.
7. Принципи менеджменту.
8. Етапи і школи в розвитку менеджменту.
9. Етапи розвитку управлінської науки в Україні.
10. Сутність та класифікація організації.
11. Внутрішнє та зовнішнє середовище організації.
12. Життєвий цикл організації. Сутність технології менеджменту.
13. Процес управління як основа технології.
14. Регламентація функцій менеджменту.
15. Суть планування і його місце в менеджменті.
16. Принципи планування.
17. Класифікація методів планування.
18. Види планування.
19. Суть та принципи функції організації.
20. Організаційні відносини в системі менеджменту.
21. Формування організаційної структури.
22. Сутність та категорії мотивації.
23. Основні теорії мотивації.
24. Формування системи мотивації.
25. Сутність і види контролю.
26. Процес контролю.
27. Методи контролю.
28. Суть функції регулювання, її завдання, функції та види.
29. Координація як функція менеджменту, суть та її механізм.
30. Сутність, роль та класифікація методів менеджменту.
31. Економічні методи менеджменту.
32. Організаційно-розпорядчі методи менеджменту.
33. Соціально-психологічні методи менеджменту.
34. Поняття і моделі прийняття рішень.

35. Процес прийняття рішень.
36. Методи творчого пошуку альтернативних варіантів.
37. Види, елементи та етапи процесу комунікації.
38. Перепони в процесі комунікації.
39. Інформаційне забезпечення процесу комунікації.
40. Особливості владних комунікацій.
41. Сутність, ділові якості та функції керівництва.
42. Суть та види лідерів.
43. Відмінності між лідером і керівником.
44. Сутність, класифікація та типи конфлікту.
45. Причини, методи та стилі вирішення конфліктів.
46. Сутність і управління стресами.
47. Роль культури менеджменту та її основні функції.
48. Цілеспрямована робота менеджера над собою.
49. Цілеспрямована робота менеджера над собою.
50. Імідж менеджера.
51. Визначення етики та етикету менеджменту.
52. Основні положення традиційного менеджменту.
53. Основні характеристики сучасного менеджменту.

19. Рекомендована література

Законодавча база:

1. Конституція України від 28.06.1996 року [Електронний ресурс]. – режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/254к/96>
2. Податковий кодекс України від 02.12.2010 № 2755- VI [Електронний ресурс]. – режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2755-17>
3. Цивільний кодекс України від 2003. [Електронний ресурс]. – режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/435-15>
4. Господарський кодекс України. [Електронний ресурс].- Режим доступу: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/436-15>
5. Закон України «Про оплату праці» від 24.03.1995 р. № 108/95-ВР

Основна література:

6. Гуторова О. О. Менеджмент організації: навч. посіб. Харків: Харк. нац. аграр. ун-т., 2017. 267 с.
7. Довгань Л. Є., Малик І. П., Мохонько Г. А., Шкробот М.В. Менеджмент організацій: навчальний посібник. Київ: КПІ ім. Ігоря Сікорського, 2017. 271 с.
8. Менеджмент : Підручник / С.Ю. Бірюченко, К.О. Бужимська, І.В. Бурачек та ін.; під заг. ред. Т.П. Остапчук. – Житомир: Державний університет «Житомирська політехніка». Житомир: Вид-во «Рута», 2021. 856 с.
9. Основи менеджменту. Навчальний посібник для студентів економічних спеціальностей. Рішення вченої ради ЦДПУ ім. В. Винниченка. (протокол № 4 від 25.11.2019 р.) / Уклад.: Панченко В. А., Галета Я. В., Черненко О. В. Дніпро : Середняк Т.К., 2019. 452 с.
10. Шкільняк М. М., Овсянюк-Бердадіна О. Ф., Крисько Ж. Л., Демків І. О. Менеджмент: підручник. Тернопіль: ЗУНУ, 2022 р. 258 с.
11. Хомяков В.І. Менеджмент підприємства. – 2-ге вид., Х76 перероб. і доп. – Київ : Кондор, 2018. – 434 с.

Додаткова література:

12. Балабанова Л. В. Організація праці менеджера : підруч. / Л. В. Балабанова, О.В. Сардак. – К. : Професіонал, 2007. – 416 с.
13. Бізнес-менеджмент : навч. посіб. / За заг. Ред.. Л. І. Федулової. – К. : МАУП, 2007. – 632 с.
14. Виноградський М. Д., Виноградська А. М., Шканова О. М. Управління персоналом. 2-ге видання: Навч. посіб. К. : Центр учбової літератури, 2017. 502 с.
15. Войтко С. В. Лідерство та антикризовий менеджмент : підручник / С. В. Войтко, А. А. Мельниченко. Київ : , 2021. 165 с.
16. Дідковська Л. Г. Історія вчень менеджменту : навч. посіб. / Л. Г. Дідковська, П. Л. Гордієнко. К. : Алетра, 2008 432 с.
17. Кравченко В. О. Організація праці менеджера : навч. посіб. / О. В. Красвченко, С. І. Пучкова, С. М. Тупак. Одеса : ОКФА, 2011. 230 с.
18. Мурашко М.І. Менеджмент персоналу: Навч. посіб. – 3-те вид., випр. і дон. К. : Т-во «Знання», КОО, 2018. 435 с.

19. Panchenko, V. Evaluation of complex indicator of id-profiles of enterprise staff: economic approach. Economics, finance and management review. 2020-10-01 URL: <http://dx.doi.org/10.36690/2674-5208-2020-3-103>
20. Панченко В. А., ПІКА І. В. Тайм-менеджмент – шлях до збільшення ефективності праці працівників освітньої організації. Наукові записки, Серія: Педагогічні науки, 2022, Випуск 207. С. 33-37 DOI: <https://doi.org/10.36550/2415-7988-2022-1-207-33-37>
21. Петруня Ю. Є., Говоруха В. Б., Літовченко Б. В. та ін. Прийняття управлінських рішень. Навч. посіб./ за ред. Ю. Є. Петруні. – 2-ге вид. – К.: Центр учбової літератури, 2017. 216 с.
22. Оцінювання ефективності системи менеджменту кадрової безпеки підприємства : колективна монографія. Соціально-економічні та правові аспекти розвитку суспільства: Київ : ВНЗ «Університет економіки та права «КРОК». 2020. С. 347-359
23. Основи менеджменту і маркетингу : навчальний посібник / Л. Ф. Кожушко, Т. О. Кузнецова, О. Ю. Судук. – Рівне : НУВГП, 2016. – 291с.
24. Основи менеджменту. Теорія і практика : навч. посіб. / Г. Є. Мошек, І. П. Миколайчук, Ю. І. Палеха, Ю. В. Поканевич, А. С. Соломко, О. В. Коваленко, Н. В. Коваленко, В. С. Ціпуринда, Г. П. Сиваненко, О. І. Белова; за заг. ред. проф. Мошека Г. Є. – Київ : Видавництво Ліра-К, 2017. – 528 с.
25. Осовська Г. В. Менеджмент : підручник / Г. В. Осовська, О. А. Осовський. – К. : Кондор-Видавництво, 2015. – 563 с
26. Палеха Ю. І., Основи менеджменту теорія і практика: навчальний посібник / Ю. Палеха, Г. Мошек, – К. : Ліра-К. – 2018. – 528 с.
27. Рульєв В. А., Гуткевич С. О. Менеджмент. Навч. посіб. – К. : Центр учбової літератури, 2016. – 312 с.
28. Стадник В. В. Менеджмент : підруч. / В. В. Стадник, М. А. Йохан. – К. : Академвидат, 2007. – 472 с.
29. Хміль Ф. І. Основи менеджменту : підруч. / Ф. І. Хміль. – К.: Академвидав, 2007. – 576 с.

20. Інформаційні ресурси, у т.ч. в мережі Інтернет

1. <http://www.rada.gov.ua> – Офіційний сайт Верховної Ради України
2. <http://www.kmu.gov.ua> – Офіційний сайт Кабінету Міністрів України
3. <http://www.stat.gov.ua> – Офіційний сайт Державної служби статистики України
4. <http://www.mon.gov.ua> – МОН України
5. <http://www.nau.kiev.ua> – Нормативні акти України
6. <http://www.legal.com.ua> – Право. Україна
7. <http://www.ukrpravo.com> – Українське право
8. <http://www.liga.net> – Ліга Бізнес-Інформ
9. <http://www.management.com.ua>

21. ПОЛІТИКА ЩОДО АКАДЕМІЧНОЇ ДОБРОЧЕСНОСТІ

Політика щодо академічної доброчесності формується на основі дотримання принципів академічної доброчесності відповідно до Законів України «Про освіту», «Про вищу освіту», «Про наукову і науково-технічну діяльність», «Про авторське право і суміжні права», «Про видавничу справу», з урахуванням норм Положення «Про академічну свободу та академічну доброчесність в Центральноукраїнському державному університеті імені Володимира Винниченка».

Примітки:

- 1. Робоча програма навчальної дисципліни є нормативним документом закладу вищої освіти і містить виклад конкретного змісту навчальної дисципліни, послідовність, організаційні форми її вивчення та їх обсяг, визначає форми та засоби поточного і підсумкового контролів.*
- 2. Розробляється викладачем. Робоча програма навчальної дисципліни розглядається на засіданні кафедри і затверджується завідувачем кафедри.*
- 3. Формат бланка – А4 (210 297 мм).*